o „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

Nr. 105 Joi 20 Aprilie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Procesul de industrializare

Intre observațiile prilejuite de încheierea acordului româno-german dela 23 Martie este și aceea că el ar lăsa să se întrevadă tendința conducătorilor economiei germane de a înfrâna procesul de industrializare a țării noastre, limitându-l numai la anumite sectoare și de a imprima astfel producției românești caracterul ei agricol prin excelență, pe care l-a avut și în trecut. Am arătat într'un articol precedent, că din dispozițiile acordului nu rezultă această tendință, de îndată ce în el ni se vorbește de colaborări pe terenul diferitelor activități industriale—industria lemnului, industria extractilă, industrii pentru valorificarea minereurilor, crearea unei fabrici de aluminiu, etc. Este adevărat însă, că în acord se pune accentul mai ales pe desvoltarea industriei agricole, a celei forestiere și a industriei extractile, care interesează îndeosebi nevoile economiei germane. Dar trebue să recunoaștem că desvoltarea acestor sectoare ne interesează în și mai mare măsură pe noi. Să nu uităm că prin sistematizarea agriculturii și desvoltarea industriei agricole se va implini la noi o veche și neiertată lacună a economiei naționale românești, care ne arată cât de în afară de realitățile și de nevoile țării a fost orientarea politicei noastre economice atunci când a neglijat aproape total aceste postulate ale economiei românești.

Tot astfel și în ce privește desvoltarea economiei silvice pe bază de exploatări raționale, împreună cu industria lemnului.

A trebuit să vină alții din afară ca să ne învețe acum de unde trebuia încă de mult să începem.

Nu ne-am călăuzit de o concepție prea înțeleaptă în promovarea curentului de industrializare a țării. Nu ne-am impus un program de acțiune metodică în această direcțiune, întemeiat pe serierea realizărilor după necesități și posibilitățile naturale oferite de economia românească.

Am copleșit, fără alegere și fără control, cu sprijinul Statului și pe spinarea populației consumatoare, pe lângă industrii viabile, indicate de condițiunile solului și subsolului românesc sau justificate de interese naționale superioare, atâtea înjghebări industriale nefirești, trăind în umbra tarifelor vamale protecționiste, a avantagiilor legii pentru încurajarea industriei naționale și a furniturilor de stat, deși nici capitalul, nici conducătorii, nici personalul — ba, adesea, nici interesele și tendințele — nu erau românești.

Am sporit astfel industriile necesare cu cele mai puțin necesare — mai ales dela instituirea contingentării — încât, acum, chiar înlăuntrul industriilor, pe care le recunoaștem necesare, se simte un început de criză din cauza suprainvestițiunilor din anumite ramuri. Așa, după datele „Asociației române pentru studiul conjuncturii economice", în afară de industria celulozei, a hârtiei, a oțelului, a căror capacitate de lucru este întrebuințată la un procent de peste 80%, toate celelalte sunt ocupate cu mult sub potențialul lor de producție, unele (industria lânei) neatingând decât 33%, iar altele abia 22.4% (tăbăcăria).

Nu trebue să se tragă de aci concluzia că am fi pentru desființarea industriilor existente sau contra procesului de industrializare a țării, în plină desfășurare astăzi, pe care noi înșine l-am susținut ca o chezășie a independenții noastre economice și ca o condiție de sporire a venitului național și de ridicare a standardului de viață a poporului român. Mai întâi, numai capitalul investit în industriile existente reprezintă peste 60 miliarde lei și nici noi nici alții n'ar putea să ne impună să facem tabula rasa cu ceeace am putut realiza în acest domeniu, cu atâta trudă și atâtea sacrificii.

Este timpul, însă, să veghem cu mai mult discernământ la desfășurarea procesului de industrializare, punând investițiunile din industrii sub disciplina controlului și a unei raționalizări dictate de interesele generale, de posibilitățile pieței interne și, ca atare, de înseși interesele investitorilor.

—xo●ox—

Ziarist englez expulzat din Germania

Berlin, 17 (Rador). — *Corespondentul agenției „Reuter" anunță că d. Harrison, corespondentul ziarului „News Chronicle", a primit o notificare din partea autorităților germane prin care i se pune în vedere să părăsească Germania în termen de două săptămâni.*

Măsura a fost luată din cauza diferitelor știri datate din Berlin și apărute în „News Chronicle".

Propunerile d-lui Roosevelt

Terminând comentariile noastre de Duminică asupra declarațiilor Președintelui Roosevelt la Mount Vernon, cu prilejul ședinței comitetului de conducere al Uniunii panamericane, vorbiam de „contribuția americană la menținerea păcii sau la rezolvarea unui eventual conflict mondial".

O încercare americună de a asigura pacea generală trebuia să preceadă în mod logic orice deciziune definitivă a guvernului Statelor Unite cu privire la politica de intervenție în eventualitatea unui conflict eur an.

N'au trecut o șăzeci și patru de ore de la răsunătoarele declarații dela Mount Vernon și ele au fost urmate de un senzațional apel al Președintelui Roosevelt către d-nii Hitler și Mussolini, cărora conducătorul suprem al politicii americane le cere solemn să dea asigurări de pace pe un termen de zece ani, dacă nu pe un sfert de secol și le face sugestia să primească negocieri în scopul de a se ajunge la o limitare a armamentelor și la o normalizare a schimburilor comerciale internaționale prin stabilirea unui regim de egalitate în dobândirea materiilor prime.

Inlănțuirea constatărilor, argumentelor și propunerilor Președintelui Statelor Unite dă apelului său o structură logică și precisă.

In anii din urmă, patru țări suverane, spune d. Roosevelt în rezumat, și-au pierdut independența, iar China a fost ocupată de Japonia. O neliniște adâncă apasă umanitatea și lumea întreagă trăește sub amenințarea ruinei viitoare.

Războiul nu este însă fatal. El poate și trebue să fie evitat, prin metode pacifice. D. Roosevelt se adresează d-lui Hitler și d-lui Mussolini, care în repetate rânduri au afirmat că nu doresc războiul și le cere să primească a discuta, în jurul unei mese de negocieri, neînțelegerile, care despart astăzi popoarele, fără a pretinde cu anticipație o hotărire favorabilă.

Conducător al unui mare Stat, străin de neînțelegerile europene, d. Roosevelt se socotește îndreptățit să ia inițiativa acestei acțiuni de mediațiune și, în această calitate, întreabă pe d-nii Hitler și Mussolini „dacă sunt dispuși să dea asigurarea că forțele lor armate nu vor ataca și nu vor invada teritoriul sau posesiunile niciuneia din națiunile independente" în număr de 29, pe care d-sa le citează și care sunt în practică toate statele europene și țările independente africane sau asiatice din basinul Mediteranei răsăritene. Pentru a avea eficacitate astfel de asigurări ar trebui date pe un termen îndelungat de cel puțin zece ani și eventual de 25 de ani. Ele ar trebui să fie reciproce. Dacă Italia și Germania sunt dispuse a da aceste garanții, atunci o conferință internațională ar putea fi convocată, cu participarea Statelor Unite, în scopul de a căuta soluția unei limitări a armamentelor și a organizării comerțului internațional pe bază de egalitate.

Din punct de vedere juridic, concepția d-lui Roosevelt este destul de greu de definit. D-sa împarte lumea în două grupuri caracterizate cu anticipație: state agresoare desemnate prin cei doi destinatari ai apelului și state în defensivă, definite dinainte ca putând fi obiectul agresiunii germane sau italiene. Această clasificare va pune în joc o chestiune de prestigiu, care va îngreuna mult, dacă nu va face imposibilă dela început, o soluție pozitivă.

In al doilea rând, un regim de asigurări contractuale implică în mod logic un mecanism de garanții prin organizarea unei rezistențe colective contra agresorului.

Sistemul d-lui Roosevelt propune reciprocitatea, dar el nu merge atât de departe ca încercările de securitate colectivă din trecut, care s'au prăbușit sub presiunea realităților.

In situația de azi a lumii

(Continuare in pag. 2-a)

Apărarea pasivă a Parisului

La Paris se lucrează intens la săparea de tranșee în grădina Luxemburg pentru apărarea pasivă a Capitalei

La Gibraltar, au sosit 13 vase de război franceze

Gibraltar, 17 (Rador). — Următoarele bastimente de război franceze se găsesc actualmente la Gibraltar:

Cuirasatele „Lorraine" și „Bretagne", având fiecare 22.500 tone și o rază de acțiune de peste 10.000 km.

Trei crucișătoare: „La Galissonierre", „Jean de Vienne" și „Marseillaise" de câte 7.600 tone.

Trei contra-torpiloare: „Le Terrible", „Le Fantasque" și „l'Audacieux" de câte 2600 tone, având o rază de acțiune de 4000 km.

Alte două contra-torpiloare de câte 2880 tone: „Volta" și „Mogador" cu rază de acțiune de 5000 km.

Toate sunt unități rapide, în deosebi „Le Terrible" a cărui viteză este de peste 84 km. pe oră.

Tonajul total al acestor vase este de 81.360.

★

Gibraltar, 17 (Rador). — Luni după amiază au mai sosit la Gibraltar trei crucișătoare și trei distrugătoare franceze.

Astfel, numărul bastimentelor franceze de război venite la Gibraltar în ultimele 24 ore se ridică la 13.

Flota britanică din Mediterana se află la Malta

Londra, 17 (Rador). — Agenția „Reuter" anunță că în vreme ce la Gibraltar se găsesc 13 vapoare de război franceze, întreaga flotă britanică mediteraneană se află la Malta sau în împrejurimile acestei insule.

Nu au mai rămas la Gibraltar din flota engleză decât câteva unități, în majoritate distrugătoare, care-și au baza acolo.

Mari mișcări de trupe in Marocul spaniol

Londra, 17 (Rador). — „Daily Telegraph" semnalează informațiile ce continuă să sosească la Londra și Paris, despre mișcările de trupe din Marocul spaniol. In această țară se aflau odinioară în garnizoană 40.000 de soldați; în timpul războiului civil, numărul soldaților a scăzut la 30.000. Acum, el este — după cum afirmă ziarul britanic — de 90.000.

Acelaș ziar arată dealtfel, că s'au luat toate măsurile necesare, pentru a se face față unui eventual atac contra Tangerului, ca și asupra Gibraltarului.

Ce va răspunde cancelarul Hitler preşedintelui Roosevelt

Convocarea Reichstagului

(Prin telefon dela corespondentul nostru particular)

Berlin, 17 Aprilie. — **Jocul de a ghici data când Germania va răspunde la mesajul președintelui Roosevelt, s'a terminat prin convocarea Reichstagului.**

In conformitate cu un comunicat oficial, cancelarul Hitler a dispus convocarea Reichstagului, întrucât „consideră problema mesajului președintelui Roosevelt atât de importantă, că s'a hotărît să dea d-lui președinte al Statelor Unite răspunsul în numele poporului german în fața Reichstagului".

Nu mai există nici o îndoială că răspunsul Germaniei va fi un refuz al tuturor problemelor puse în mesajul președintelui Roosevelt, aceasta având-se în vedere comentariile unitare ale presei germane și argumentele similare întrebuințate dela început pentru respingerea propunerilor d-lui Roosevelt. Cercurile bine informate germane avertizează chiar să nu se creadă că d. Hitler ar putea veni, în declarația pe care o va face în fața Reichstagului, cu pretenții din partea Germaniei, fapt care ar putea fi considerat ca o îndulcire a respingerii propunerilor americane. Afară de aceasta, se crede că d. Hitler își va începe declarațiile sale, vorbind despre tratatul dela Versailles și rolul pe care l-a jucat Wilson în această problemă. Dar și aceasta — după cum se afirmă — trebue considerată ca o subliniere a refuzului Germaniei și nu ca o atenuare a acestui refuz.

Trebue adăugat că cercurile politice și diplomatice așteaptă cu mare încordare să constate dacă se vor adeveri svonurile după cari cancelarul Hitler se va folosi de declarațiile sale în fața Reichstagului și spre a lămuri atitudinea Germaniei față de Polonia și a arăta în mod categoric ce pretenții anume are Germania față de Polonia și guvernul din Varșovia.

Indicațiile cercurilor politice germane asupra conținutului răspunsului Germaniei către președintele Roosevelt sunt întemeiate prin aceea că întreaga presă germană întrebuințează față de mesajul american un limbaj cum nu se poate închipui mai violent. Nu e nevoie să intrăm în amănunte asupra comentariilor presei germane, întrucât acestea sunt numai variațiuni asupra interpretărilor date de la început în legătură cu modul cum a fost primit mesajul american în cercurile politice din Berlin. Un nou moment în aceste interpretări ar fi faptul că se face o diferență între d. Roosevelt și poporul american. Astfel, se spune că s'ar prefera să se dea un răspuns poporului american decât d-lui Roosevelt, fiindcă acesta „n'ar fi un intermediar imparțial".

O. v. H.

Flota auxiliară a Statelor-Unite

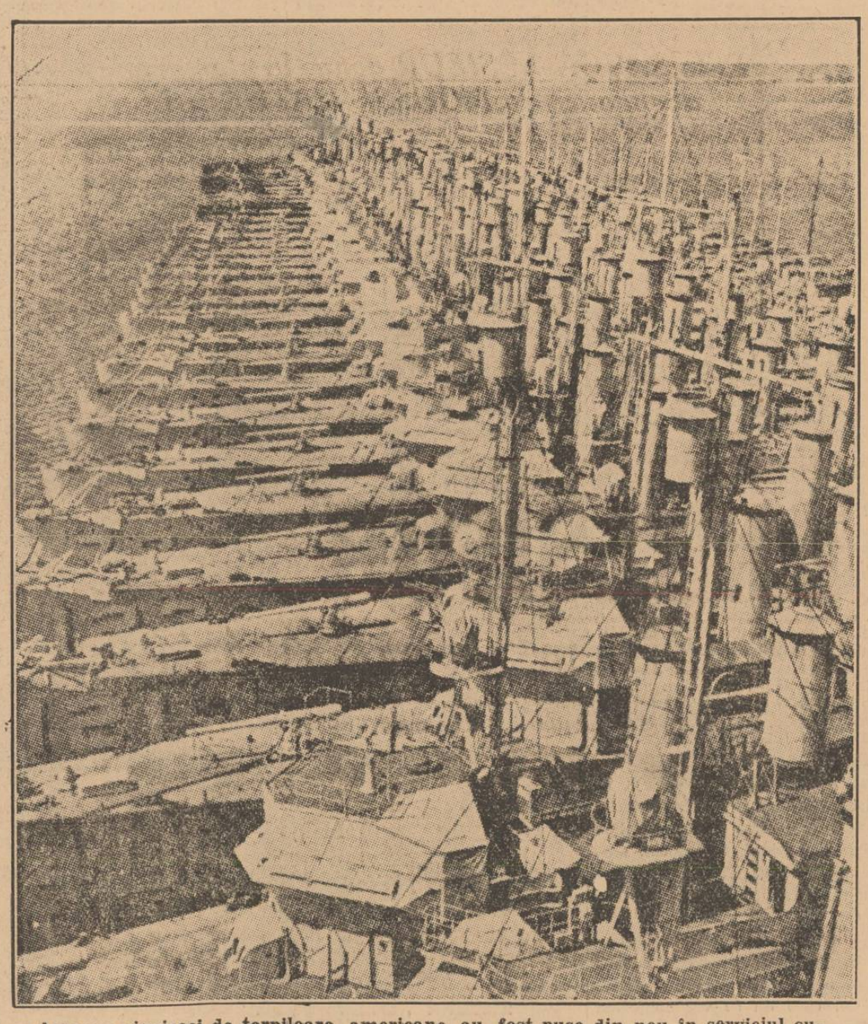

Aproape cincizeci de torpiloare americane au fost puse din nou în serviciul supravegherii coastelor. Clișeul reprezintă o impresionantă aliniere a acestor vase în rada portului San Diego din California.

ITALIENII ŞI ROMÂNII DIN ALBANIA

de R. SEIȘANU

In „Corriere dela Serra", din 9 Martie a. c., trimisul special al ziarului în Albania, d. Indro Montanelli, publică un interesant interview cu farmacistul român, dr. Demetrio Shanazu, licențiat în chimie și farmacie al Universității din Roma, de curând stabilit la Coriță.

Incă din Decembrie 1935, în timpul războiului din Abisinia, acest român, mândru de frăția lui de sânge cu italienii, s'a grăbit să ofere guvernului italian obiecte de argint, în greutate de 1 kg. Astăzi, d-rul Shanazu și bătrâna sa mamă de 75 de ani, salută cu entuziasm influența italiană în Albania și speră că sub ocrotirea Romei românii albanezi, fii ai Romei și frați ai italienilor, vor putea să se desvolte în voie.

Ziaristul italian amintește mesagiul Românilor din Macedonia, adresat soldaților italieni, în 1917: „Suntem români înconjurați de popoare de altă limbă, care fac tot ce le stă în putință ca să disparem de pe fața pământului. Sperăm că frații, care vin acum în munții noștri ne vor salva. Noi, Românii, reuniți în adunare solemnă, proclamăm din Samarina voința noastră de a trăi liber, sub egida și protecția Italiei, depozitara aspirațiilor fiilor Romei".

D. Indro Montanelli amintește că trăiesc în Macedonia 600.000 de români, răspândiți, ca focare de latinitate, dela Monastir în Tesalia, dela Musachia, la Pind. Dar ei sunt, deocamdată, ținuți sub cenușă, pentrucă sunt singurii pe cari turcii n'au putut să-i distrugă și grecii, să-i grecizeze. „Suntem fii ai Romei", o spun ei mai mult cu modestie decât cu mândrie, ca niște aristocrați scăpătați, dar de sânge nobil.

Ziaristul italian afirmă că la plecare, Românii din Albania i-au spus: „Acum, când pleci în Macedonia, și când vei întâlni acolo mai mulți frați de-ai noștri, spune-le să vie aci. Albania este casa noastră și apoi, Italia este foarte aproape".

Alte ziare italiene se ocupă

(Continuare in pag. 2-a)

CIOCNIRE DE TRENURI IN INDIA

27 DE MORȚI ȘI 31 DE RANIȚI

Calcutta, 17 (Rador). — O ciocnire catastrofală de trenuri s'a produs la o distanță de 100 km. de Calcutta.

Au fost omorâți 27 călători, iar 31 sunt răniți.

—xo●ox—

NOTE

MAWK...

Cuvântul de mai sus, de aparență engleză, ar trebui citit „mok". El nu figurează în niciun dicționar, dar are o origină interesantă.

Un vas sub pavilion străin a ancorat odinioară la Constanța, venind de departe...

Ofițerii și oamenii de echipagiu, după ce s'au despăgubit prin barurile de cari e plin vechiul Tomis, au revenit la vapor, — înainte de miezul nopții, — toți, afară de un ofițer. Acesta, încurcându-se, a venit târziu spre ziuă, legănându-se.— — nu din cauza vântului...

Un leat de al nostru, — sentinelă —, când l-a văzut „țivil" și habar neavând de „parolă", i-a strigat să se dea'ndărăt.

Intârziatul a făcut imprudența să vrea să-l dea el la o parte pe ostaș. Acesta, atunci, nevoind să-l pocnească cu patul armei (fiindcă, a explicat mai târziu, e „lucru' Statului", și nu voia să-l strice), i-a repezit doar un pumn în falcă, lăsându-l întins.

Cărat la spinare, când s'a deșteptat de dimineață la căpitănia portului, întârziatul l-a rugat pe ofițerul de serviciu — Comandorul de azi Aurel Negulescu, atunci căpitan, — să-l cheme pe soldat, fiindcă ține grozav să-l întrebe ceva...

După oarecare șovăire, căpitanul Negulescu l-a chemat pe soldat, ba i-a servit și ca tâlmaciu.

— I-auzi, mă băiatule, domnul locotenent zice că ar vrea să știe cum se chiamă figura aia nouă de box, de astă noapte...

— Nu 'nțeleg, s'trăiți!

— Ci-că cum se numește felul cum l-ai pocnit...

Ostașul ridică din umeri:

— Păi, s'trăiți, eu l-am atins, așa ca pe la noi, știți, la **moacă**...

— All right! a strigat lovitul, și scoțând repede carnetul, a notat, ca să nu uite „**mawk**"...

Apoi, radios s'a repezit spre ușe, explicând:

— Mă duc la mine la vapor să fac o demonstrație de „**mawk**".... Praf îi fac pe toți!... *M. Negru*

POLONIA NU DĂ GARANȚII STATELOR BALTICE

Varșovia, 17 (A. T. E.). — Știrea publicată de ziarul „Daily Mail", după care Polonia are de gând să ofere garanții statelor baltice, este, categoric, desmințită la Varșovia.

Purtătorul de cuvânt al ministerului de externe ne-a declarat următoarele:

„Această știre este falsă. Polonia urmărește cu prietenie politica de independență a statelor baltice, grație căreia aceste state n'au nevoe de garanții din partea altor state".

O jumătate de miliard de lire italiene pentru întărirea armatei teritoriale

Roma, 17 (Rador). — Gazeta Oficială publică un decret prin care se prevede un credit de o jumătate miliard lire în bugetul ministerului de război, timp de zece ani, cu începere din 1939, cu scopul de a se întări armata teritorială.

MĂSURILE DE SIGURANȚĂ ALE BELGIEI

Un grup de rezerviști belgieni în drum spre unitățile lor